

Старогръцки език НФ

2020-2021

Автори

2.

Епикур

Епикур (ок. 342-270 пр. Хр.) е известен като основател на философска школа, наречена „Градината“. Учението му - в етическата си част - препоръчва като цел на човешкия живот щастието, което се постига чрез ограничаване на ненужните желания и преодоляване на страховете.

Роден е на остров Самос, но баща му атински гражданин, преселил се на острова. На 18-годишна възраст Епикур се завръща в Атина, където може би е слушал схоларха на Академията Ксенократ. Около 32-годишен напуска града и започва да преподава в Мала Азия и близките острови – Колофон, Лампсак, Митилена. След няколко години (към 306) се завръща в Атина и купува имението, което става дом на школата му.

От преките му ученици най-известни са Метродор от Лампсак и Хермарх, който го наследил като ръководител на „Градината“. От по-късните му последователи най-добре познат е Тит Лукреций Кар (ок. 95-55 пр. Хр.), който излага учението му в „De rerum natura“ („За природата на нещата“).

Смята се, че е написал към 300 книги, но от тях са оцелели - благодарение на Диоген Лаерций - само три кратки писма (към Херодот, Питокъл и Менойкей); както и множество цитати, разпръснати из античната литература.

Освен биографията у Диоген, за него и учението му може да се научи от изказванията на някои негови по-късни привърженици и противници (Цицерон, Лукреций, Плутарх, Епиктет). Отношението им към него е противоречиво – от най-голямо възхищение (Лукреций) до решително отхвърляне.

Упрекван е за възгледите си, че душата е смъртна, светът (множеството светове) е възникнал случайно, а боговете не ги е грижа за съдбата на хората.

Литература:

Э. Целлер. „Очерк истории греческой философии“. СПб. „Алетейа“, 1996 (1912, превод на немското издание 1883/1908)

На български за него:

Г.В.Ф. Хегел. „История на философията“. Т. II. Превод Г. Дончев. „Наука и изкуство“, 1982.

Р. Радев. „Епикур“. „Партиздат“, 1977.

Ат. В.-Кънева в „Антична литература. Енциклопедичен справочник“ (1988)

Из

„Писмо до Менойкей“

„Συνέθιξε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον· ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει· στέρησις δὲ ἐστὶν αἰσθήσεως ὁ θάνατος“ (TLG)

Превод:

„Свикни с мисълта, че смъртта няма никакво отношение към нас, понеже всяко добро и лошо (зло) се съдържа в усещанията, а смъртта е лишаване от усещания“ (Хр. Данов)